Ofcom

sicrhau bod cyfathrebiadau'n gweithio i bawb

Gweithdrefnau ar gyfer ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion Tegwch a Phreifatrwydd

Dyddiad cyhoeddi: 3 Ebrill 2017

Gweithdrefnau ar gyfer ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion Tegwch a Phreifatrwydd

Cyflwyniad

1.1 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r Gweithdrefnau er mwyn i Ofcom ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion sy'n ymwneud â Thegwch a Phreifatrwydd mewn perthynas â rhaglenni[1] sy'n cael eu darlledu ar y teledu ac ar y radio, a chydymffurfiad darlledwyr[2] â "chod tegwch" Ofcom dan adran 107 o Ddeddf Darlledu 1996 (fel y'i diwygiwyd) [3] ("Deddf 1996") gweler y "fframwaith statudol" isod. Daw'r Gweithdrefnau hyn i rym ar 3 Ebrill 2017.[4][5]

1.2 Nid yw'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol i Wasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU na Gwasanaethau Rhaglenni ar-alw Cyhoeddus y BBC yn y DU[6]. Mae gweithdrefnau eraill yn berthnasol i'r gwasanaethau hyn: https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0030/99417/procedures-bbc.pdf. Mae'r gweithdrefnau hyn yn berthnasol i gwmnïau darlledu masnachol y BBC sy'n cael eu trwyddedu gan Ofcom.

1.3 Os bydd Ofcom yn credu ei bod yn angenrheidiol gwyro oddi wrth y Gweithdrefnau hyn mewn unrhyw ffordd o sylwedd mewn achos penodol am resymau sy'n ymwneud â thegwch a/neu er mwyn i Ofcom ystyried cwyn neu gynnal ymchwiliad yn briodol, bydd yn ysgrifennu at y partïon dan sylw ymlaen llaw yn nodi natur/graddfa ei wyriad oddi wrthynt, a'r rhesymau dros wneud hynny. (Mae gweithdrefnau ar wahân yn berthnasol i ymchwilio i dorri safonau cynnwys ar gyfer radio a theledu. Mae'r rhain ar gael ar wefan Ofcom[7]).

Fframwaith statudol

1.4 Mae gan Ofcom ddyletswydd dan adran 3(2)(f) o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("Deddf 2003") i (ymysg pethau eraill) sicrhau bod safonau ar waith, ar gyfer pob gwasanaeth teledu a radio, sy'n rhoi digon o amddiffyniad i aelodau'r cyhoedd (a phob unigolyn arall) rhag cael eu trin yn annheg mewn rhaglenni sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau o'r fath neu darfu ar breifatrwydd yn ddiangen sy'n deillio o weithgareddau sy'n cael eu gwneud ar gyfer gwasanaethau o'r fath. Wrth wneud yn siŵr bod y safonau hyn yn cael eu dilyn, rhaid i Ofcom ystyried yr angen

---

[1] Mae cyfeiriadau at "raglenni" yn y Gweithdrefnau hyn yn cynnwys hysbysebion, teledestun, is-deitlau ac unrhyw eitem sydd wedi'i chynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio.
[2] Mae cyfeiriadau at "ddarlledwyr" yn y Gweithdrefnau hyn yn cyfeirio at unrhyw ddarlledwr sy'n cael ei drwyddedu a/neu ei reoleiddio gan Ofcom, ac eithrio Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU.
[3] Cafodd Deddf Darlledu 1996 ei diwygio gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003.
[4] Gellir adolygu a diwygio'r Gweithdrefnau sydd yn y ddogfen hon, ac unrhyw ganllawiau cysylltiedig, unrhyw bryd. Bydd unrhyw ddiwygiad mawr yn destun ymgynghoriad ymlaen llaw.
[5] Diwygiwyd y gweithdrefnau hyn ar 25ain Medi 2023. Mân newidiadau oedd y rhain sy'n gysylltiedig â'r math o ddata personol y mae arnom ei angen pan fydd defnyddwyr yn cyflwyno cwyn i ni.
[6] Fel BBC iPlayer ac iPlayer Kids (rhaglenni clyweledol a sain).
[7] https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures

i'w sicrhau yn y ffordd sy'n rhoi'r sicrwydd gorau y ceir lefel briodol o ryddid mynegiant: adran 3(4)(g) o Ddeddf 2003.

1.5 Mae gan Ofcom ddyletswydd benodol dan adran 107 o Ddeddf 1996 i lunio cod sy'n rhoi cyfarwyddyd ynghylch yr egwyddorion a'r arferion sydd i'w dilyn gan ddarlledwyr yng nghyswllt osgoi triniaeth annheg[8] neu anghyfiawn mewn rhaglenni a tharfu ar breifatrwydd yn ddiangen mewn rhaglenni (neu mewn cysylltiad â chael deunyddiau sydd yn y rhaglenni). At ddibenion y ddyletswydd honno, mae Ofcom yn defnyddio'r darpariaethau yn Adrannau Saith ("Tegwch") ac Wyth ("Preifatrwydd") Cod Darlledu Ofcom ("y Cod Darlledu")[9] ac mae darlledwyr yn rhwym drwy delerau amodau eu trwydded i lynu wrth ddarpariaethau'r Cod Darlledu wrth ddarparu eu gwasanaethau ac mewn perthynas â rhaglenni sy'n cael eu cynnwys yn eu gwasanaethau.

1.6 Dan adran 110 o Ddeddf 1996 (ac yn amodol ar ddarpariaethau eraill Rhan 5 o Ddeddf 1996) mae gan Ofcom hefyd ddyletswydd benodol i ystyried ac i ddyfarnu ar gwynion ynghylch triniaeth anghyfiawn neu annheg mewn rhaglenni neu darfu ar breifatrwydd yn ddiangen mewn rhaglenni (neu mewn perthynas â chael deunyddiau sydd wedi'u cynnwys ynddynt). (Cyfeirir at y rhain gyda'i gilydd isod fel "Cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd"). Mae Adrannau 111 i 130 o Ddeddf 1996 yn darparu ar gyfer rhai meini prawf statudol penodol y mae'n rhaid eu diwallu cyn i Ofcom allu bwrw ymlaen i ystyried cwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd, yn ogystal â gweithdrefnau penodol sydd i'w dilyn gan Ofcom, y rheini sy'n cwyno a darlledwyr.

1.7 Serch hynny, mewn amgylchiadau eithriadol, pan fydd Ofcom yn credu ei bod yn angenrheidiol er mwyn cyflawni ei ddyletswydd dan adran 3(2)(f) o Ddeddf 2003 i sicrhau gweithredu safonau sy'n rhoi amddiffyniad digonol i aelodau'r cyhoedd (a phob unigolyn arall) rhag cael eu trin yn annheg mewn rhaglenni a tharfu ar breifatrwydd yn ddiangen, gall Ofcom ystyried materion tegwch neu breifatrwydd os nad oes cwyn gan "y sawl yr effeithir arno" (gweler paragraff 1.8 a'r blwch testun Penderfyniad Ystyriaeth isod). Yn yr amgylchiadau eithriadol hynny, byddai Ofcom ymlaen llaw yn nodi'r gweithdrefnau y mae'n bwriadu eu dilyn[10]. Byddai'r gweithdrefnau'n debyg i'r rhain ond wedi'u haddasu fel sy'n briodol i sicrhau eu bod yn deg yn yr amgylchiadau penodol.

Gweithdrefnau

Cwyno: pwy sy'n cael cwyno

1.8 Mae modd i unigolyn neu gorff o bobl (p'un ai ydynt yn gorfforedig ai peidio) wneud cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd. Serch hynny, fel rheol, mae gan Ofcom ddyletswydd i beidio ag ystyried cwyn o'r fath oni bai ei bod yn cael ei gwneud gan "y sawl yr effeithir arno" neu gan rywun sydd wedi'i awdurdodi ganddo neu ganddi i wneud y gŵyn ar ei ran neu ei rhan: i gael rhagor o fanylion ynghylch pwy sy'n cael cwyno, darllenwch y blwch testun Penderfyniadau i Ystyried isod.

1.9 Mae Ofcom yn annog y rheini sydd â chwynion am Degwch a/neu Breifatrwydd i ddilyn trefn gwyno'r darlledwr cyn cyflwyno cwyn i Ofcom. Mae manylion cyswllt pob darlledwr radio a theledu ar gael ar wefan Ofcom yn http://licensing.ofcom.org.uk/tv-

[8] Caiff triniaeth anghyfiawn neu annheg ei diffinio gan adran 130 o Ddeddf 1996 fel triniaeth sy'n anghyfiawn neu'n annheg oherwydd y ffordd cafodd deunyddiau mewn rhaglen eu dewis neu eu trefnu.
[9] http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/broadcast-codes/broadcast-code/
[10] Fel y bydd Ofcom yn ei wneud, er enghraifft, mewn perthynas â chwynion sy'n cael eu gwneud i'r Pwyllgor Etholiadau.

broadcast-licences/current-licensees/ a http://licensing.ofcom.org.uk/radio-broadcast-licensing/. Os na fydd y sawl sy'n cwyno yn fodlon ar ymateb y darlledwr i'w cwyn, mae modd cyflwyno'r gŵyn i Ofcom. Serch hynny, mae modd hefyd cyflwyno cwynion yn uniongyrchol i Ofcom yn y lle cyntaf: edrychwch ar baragraffau 1.13 i 1.17 i gael gweld y terfynau amser ar gyfer cyflwyno cwyn.

Ffurf y gŵyn a'r wybodaeth i'w darparu

1.10 Rhaid cyflwyno cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd i Ofcom yn ysgrifenedig. Fel rheol bydd Ofcom yn ystyried cwynion o'r fath dim ond os ydynt wedi cael eu cyflwyno drwy lenwi ffurflen Cwyn Tegwch a Phreifatrwydd Ofcom. (Mae'r ffurflen hon ar gael ar wefan Ofcom yn https://www.ofcom.org.uk/cymru/complaints/complain-about-tv-radio-a-website neu drwy gysylltu ag: Ofcom, Riverside House, 2a Southwark Bridge Road, Llundain SE1 9HA, Rhif Ffôn 0300 123 3333 neu 020 7981 3040).

1.11 Dylai pob cwyn gynnwys:

- enw/teitl y rhaglen mae'r gŵyn yn berthnasol iddi;
- dyddiad ac amser y rhaglen;
- sianel darlledu'r rhaglen;
- statws y sawl sy'n cwyno (hy ai'r "sawl yr effeithiwyd arno" yw'r sawl sy'n cwyno neu rywun sydd wedi'i awdurdodi gan y "sawl yr effeithiwyd arno" i gwyno ar ei ran: edrychwch ar y blwch testun Penderfyniadau Ystyriaeth isod);
- natur y gŵyn a (phan fo'n bosibl) rhannau penodol y rhaglen mae'r gŵyn yn berthnasol iddynt;
- manylion cyswllt llawn y sawl sy'n cwyno (gan gynnwys manylion cyfeiriad post llawn)[11];
- a yw'r sawl sy'n cwyno (ac, os felly, pryd) wedi cyflwyno cwyn i'r darlledwr dan sylw (a manylion hynny); ac
- unrhyw ddeunyddiau/dystiolaeth ategol mae'r sawl sy'n cwyno'n credu sy'n berthnasol i sylwedd y gŵyn a/neu eu sefyllfa i gwyno.

1.12 Mae'n bwysig iawn bod y sawl sy'n cwyno'n darparu cymaint â phosibl o'r manylion hyn wrth gwyno. Gall methu darparu'r manylion hyn rwystro Ofcom rhag adnabod y rhaglen o fewn cyfnod rhesymol ac fe allai olygu oedi neu atal Ofcom rhag gallu ystyried y gŵyn.

Cyfyngiadau amser ar gwyno

1.13 Caiff Ofcom wrthod ystyried cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd os yw'n ymddangos na chafodd ei gwneud o fewn cyfnod rhesymol ar ôl y tro diwethaf i'r rhaglen berthnasol gael ei darlledu: adran 111(5) o Ddeddf 1996. Yn unol â hynny, dylai'r rheini sy'n

[11] Edrychwch ar Ddatganiad Preifatrwydd Cyffredinol Ofcom (sydd ar gael ar ein gwefan yn: https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/foi-dp/general-privacy-statement) i gael gwybodaeth am sut mae Ofcom yn delio â´ch gwybodaeth bersonol a'ch hawliau cyfatebol.

cwyno gyflwyno eu cwyn i Ofcom cyn pen 20 diwrnod gwaith ar ôl i'r rhaglen berthnasol gael ei darlledu. Fel rheol, ni fydd Ofcom yn derbyn cwyn sy'n cael ei chyflwyno ar ôl y dyddiad cau hwn.

1.14 Pan fydd cwyn yn cael ei chyflwyno dros 20 diwrnod gwaith ar ôl y darllediad, dylai'r rheini sy'n cwyno egluro pam na chafodd y gŵyn ei chyflwyno'n gynharach. Bydd Ofcom wedyn yn pwyso ac yn mesur yr holl ffactorau perthnasol (gan gynnwys esboniad y sawl sy'n cwyno dros yr oedi cyn cyflwyno'r gŵyn) a phenderfynu a yw'n briodol iddo ystyried y gŵyn er gwaethaf yr oedi cyn ei chyflwyno.

1.15 Os ydy'r sawl sy'n cwyno wedi cwyno'n uniongyrchol wrth y darlledwr o'r blaen, dylai'r sawl sy'n cwyno aros i weld a yw'n fodlon ar ymateb y darlledwr (yn unol â gweithdrefn cwyno y darlledwr ei hun) cyn cyfeirio'r gŵyn at Ofcom.[12] Os nad yw'r sawl sy'n cwyno yn fodlon, dylai'r sawl sy'n cwyno gyfeirio eu cwyn at Ofcom (gydag ymateb terfynol y darlledwr) cyn gynted ag sy'n bosibl, ac yn sicr cyn pen 20 diwrnod gwaith o gael yr ymateb neu'r penderfyniad terfynol gan y darlledwr perthnasol o dan ei weithdrefnau. Os nad yw'r sawl sy'n cwyno wedi cael ymateb na phenderfyniad i'w gŵyn gan y darlledwr, dylai'r sawl sy'n cwyno ei chyflwyno i Ofcom cyn pen 20 diwrnod gwaith o'r adeg y byddai wedi bod yn rhesymol iddo neu iddi ddisgwyl ymateb neu benderfyniad gan y darlledwr dan ei weithdrefnau.

1.16 Pan fydd y sawl sy'n cwyno'n cwyno ar yr un pryd wrth y darlledwr ac wrth Ofcom, fel rheol, ni fydd Ofcom yn symud ymlaen i ystyried y gŵyn nes i'r darlledwr gael cyfle yn gyntaf i ddatrys y gŵyn ei hun dan ei weithdrefnau ef. Mewn achos o'r fath, dylai'r sawl sy'n cwyno roi gwybod i Ofcom pan fydd wedi cael ymateb neu benderfyniad y darlledwr, a chadarnhau a yw'n dymuno bwrw ymlaen a'r gŵyn ai peidio. (Bydd yr amser yn dechrau rhedeg o ddyddiad ymateb/penderfyniad y darlledwr fel y nodir ym mharagraff 1.14 uchod).

1.17 Mewn achosion pan fydd cwyn yn cael ei gwneud dan weithdrefnau cwynion y darlledwr ei hun, bydd Ofcom yn disgwyl i'r darlledwr gadw'r recordiadau perthnasol, ac unrhyw ddeunyddiau perthnasol, am nifer y diwrnodau sy'n ofynnol yn ôl statud[13], ond gan redeg o'r dyddiad y byddai'n rhesymol i'r darlledwr ddisgwyl bod y sawl sy'n cwyno wedi cael penderfyniad terfynol y darlledwr.

Asesu a ddylid ystyried cwyn

1.18 Pan fydd cwyn yn cyrraedd Ofcom, bydd yn anfon copi o'r gŵyn ymlaen at y darlledwr ac yn gofyn iddo ddarparu recordiad o'r rhaglen cyn pen pum niwrnod gwaith.[14] Ar y cam hwn, ni fyddwn fel arfer yn gofyn i'r darlledwr gyflwyno sylwadau ysgrifenedig ynghylch sylwedd y gŵyn.

---

[12] Dylai darlledwyr gofio bod gofyn iddynt sicrhau bod swyddogaethau Ofcom mewn perthynas â chwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd yn cael eu dwyn at sylw'r cyhoedd. (Mae'r rhain yn cynnwys swyddogaethau sy'n galluogi'r rheini sy'n cwyno i ofyn i Ofcom ystyried cwynion pan fyddant yn anfodlon ar ystyriaeth y darlledwr o'r gŵyn. Ymysg pethau eraill, mae Ofcom yn credu y dylai darlledwyr egluro wrth y rheini sy'n cwyno y cyfyngiadau amser sy'n berthnasol ar gyfer mynd ar drywydd cwynion gydag Ofcom).

[13] Dyma'r gofynion statudol, a ddaw o adran 117 o Ddeddf 1996, ac adran 334 o Ddeddf 2003. Rhaid i ddarlledwyr gadw recordiadau o raglenni radio am 42 diwrnod ar ôl y darllediad. Rhaid cadw recordiadau o raglenni teledu am 60 diwrnod ac eithrio yn achos ITV1, Channel 4, Channel 5 ac S4C sy'n gorfod cadw recordiadau am 90 diwrnod.

[14] Mae'n amod o bob trwydded darlledu ei bod yn rhaid i'r sawl sy'n dal y drwydded wneud a chadw copi o recordiad o'i holl raglenni am gyfnod penodol o ddiwrnodau ar ôl darlledu (edrychwch ar y cyfnodau yn y troednodyn uchod a pharagraff 1.17 uchod). Os bydd Ofcom yn gwneud cais, rhaid i'r

1.19 Os bydd Ofcom yn credu bod angen rhagor o wybodaeth arno gan y sawl sy'n cwyno ar y cam hwn (er enghraifft, am eu statws i wneud cwyn ar eu pen eu hunain neu ar ran rhywun arall, neu am sylwedd eu cwyn), bydd yn ysgrifennu at y sawl sy'n cwyno yn gofyn am wybodaeth o'r fath a bydd hefyd yn ei darparu i'r darlledwr.

1.20 Bydd Ofcom wedyn yn penderfynu a fydd yn ystyried y gŵyn neu beidio. Penderfyniad Ystyriaeth yw'r enw ar y penderfyniad hwn.

1.21 Nod Ofcom yw asesu a phenderfynu a yw am ystyried cwyn ai peidio cyn pen 25 diwrnod o dderbyn y gŵyn ac unrhyw wybodaeth bellach y gofynnir amdani gan y sawl sy'n cwyno (fel y nodir ym mharagraff 1.19).

Penderfyniadau i Ystyried

Fel yr eglurir uchod, mae cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd yn gwynion am driniaeth annheg neu anghyfiawn mewn rhaglenni neu am darfu'n ddiangen ar breifatrwydd mewn rhaglenni (neu yng nghyswllt cael y deunyddiau sydd ynddynt).

Mae modd i unigolyn neu gorff o bobl (p'un ai ydynt yn gorfforedig ai peidio) wneud y cwynion hyn. Serch hynny, fel rheol ni fydd Ofcom yn ystyried cwyn o'r fath oni bai ei bod yn cael ei gwneud gan "y sawl yr effeithir arno" neu gan rywun sydd wedi'i awdurdodi gan "y sawl yr effeithir arno" i wneud y gŵyn ar ei ran neu ei rhan: adran 111(1) o Ddeddf 1996.[15]

Mae'r "Sawl yr Effeithiwyd Arno" yn derm statudol a ddiffinnir gan adran 130 o Ddeddf 1996.

Mewn perthynas â chwyn Tegwch h.y. cwyn am driniaeth anghyfiawn neu annheg mewn rhaglen, mae'r "sawl yr effeithiwyd arno" yn golygu:

- cyfranogwr yn y rhaglen dan sylw a gafodd ei drin yn y ffordd honno (mae "cyfranogwr" yn golygu rhywun a oedd yn ymddangos, neu y cafodd ei lais ei glywed, yn y rhaglen); neu

- unigolyn, boed yn gyfranogwr ai peidio, a oedd â budd uniongyrchol ym mhwnc y driniaeth honno.

Mewn perthynas â chwyn Preifatrwydd, h.y. cwyn am darfu'n ddiangen ar breifatrwydd mewn rhaglen/rhaglenni, neu yng nghyswllt cael gafael ar ddeunyddiau wedi'u cynnwys mewn rhaglen/rhaglenni, mae'r "sawl yr effeithiwyd arno" yn golygu rhywun y tarfwyd ar ei breifatrwydd.

darlledwr gyflwyno copi i Ofcom o'r recordiad y mae cwyn ynghylch Tegwch a Phreifatrwydd yn berthnasol iddo.

[15] Mae hyn yn amodol ar eithriadau. Pan fydd "y sawl yr effeithiwyd arno" yn unigolyn sydd wedi marw, mae modd i'w gynrychiolydd personol cyflwyno cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd ar ei ran neu aelod o deulu'r sawl yr effeithiwyd arno, neu unigolyn neu gorff arall sydd â chysylltiad agos ag ef neu hi (yn gyflogwr, neu yn gorff yr oedd yn aelod ohono ar yr adeg y bu farw, neu mewn unrhyw ffordd arall). Yn yr un modd, pan fydd "y sawl yr effeithiwyd arno" yn unigolyn sydd am ryw reswm neu'i gilydd yn methu cwyno ei hun ac yn methu awdurdodi rhywun arall i wneud hynny ar ei ran, mae modd i aelod o deulu'r "sawl yr effeithiwyd arno" gwyno, neu unrhyw unigolyn neu gorff arall sydd â chysylltiad agos ag ef (yn gyflogwr, neu'n gorff y mae'n aelod ohono, neu mewn unrhyw ffordd arall): edrychwch ar adran 111(2)a(3). (Bydd hyn yn briodol os na all "y sawl yr effeithiwyd arno" roi ei awdurdod oherwydd, er enghraifft, ei fod dan 16 oed).

Mae Deddf 1996 wedyn yn gosod nifer o feini prawf statudol eraill y mae'n rhaid eu bodloni cyn i Ofcom allu ystyried neu symud ymlaen i ystyried cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd. Yn benodol, mae gan Ofcom ddyletswydd i beidio ag ystyried cwyn os yw'n ymddangos i Ofcom:

- bod tesun y gŵyn yn desun achos mewn llys barn yn y DU; neu
- bod testun y gŵyn yn fater y mae gan y sawl sy'n cwyno neu'r sawl yr effeithiwyd arno rwymedi ar ei gyfer drwy gyfrwng achos mewn llys barn yn y DU, ac yn yr amgylchiadau penodol nid yw'n briodol i Ofcom ystyried cwyn yn ei gylch; neu
- mae'r gŵyn yn wamal; neu
- am unrhyw reswm arall mae'n amhriodol i Ofcom ystyried neu fwrw ymlaen i ystyried y gŵyn.

  (Os daw unrhyw un o'r materion uchod yn amlwg i Ofcom wrth iddo ystyried cwyn, caiff roi'r gorau i fwrw ymlaen i ystyried y gŵyn).

1.22 Bydd y sawl sy'n cwyno a'r darlledwr yn cael copi o Benderfyniad Ystyriaeth Ofcom yn datgan a fydd Ofcom (ac i ba raddau) yn bwrw ymlaen i ystyried y gŵyn[16]: edrychwch ar baragraff 1.24 isod.

1.23 Ni fydd yr holl gwynion (na rhannau o gwynion) a geir yn dod dan gylch gwaith Tegwch a Phreifatrwydd Ofcom. Os bydd Ofcom yn credu bod y gŵyn yn codi materion eraill (nad ydynt yn ymwneud â Thegwch a Phreifatrwydd) sy'n dod o dan gylch gwaith ehangach Ofcom, bydd y gŵyn yn cael ei throsglwyddo i adran briodol o Ofcom i'w hasesu. (Er enghraifft, os bydd cwyn yn cael ei gwneud mewn perthynas â safonau cynnwys cyffredinol dan adran 319 o Ddeddf 2003, bydd "Gweithdrefnau Ofcom ar gyfer ymchwilio i dorri safonau cynnwys ar gyfer teledu a radio" yn berthnasol. Mae'r rhain ar gael ar wefan Ofcom yn: https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures).

Sylwadau

1.24 Os bydd Ofcom yn ystyried cwyn, yna ar yr un pryd ag y bydd yn darparu'r Penderfyniad Ystyriaeth i'r darlledwr perthnasol (dan baragraff 1.22 uchod), bydd Ofcom hefyd yn gofyn i'r darlledwr ddarparu datganiad i ymateb i'r gŵyn cyn pen 20 diwrnod gwaith. Wrth wneud hynny, bydd Ofcom yn nodi'r darpariaethau yn y Cod Darlledu sydd, yn ei farn ef, yn berthnasol i'w ystyriaethau dilynol o'r gŵyn, ac yn gofyn am sylwadau gan y darlledwr ar y sail honno. Caiff Ofcom hefyd wneud cais i'r darlledwr ddarparu trawsgrifiad o'r rhaglen berthnasol, ynghyd ag unrhyw ddogfennau neu ddeunyddiau perthnasol eraill.

1.25 Ar ôl derbyn datganiad/sylwadau'r darlledwr, bydd Ofcom yn rhoi copi i'r sawl sy'n cwyno.

[16] Bydd manylion yr holl raglenni yr ymchwilir iddyn nhw (hy os ystyrir cwyn ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd), yn cael eu cyhoeddi ar wefan Ofcom yn http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/audience-complaints/

Paratoi Safbwynt Rhagarweiniol Ofcom

1.26 Bydd Ofcom wedyn yn paratoi Safbwynt Rhagarweiniol ar sylwedd y gŵyn ar ôl ystyried datganiad/sylwadau'r darlledwr pan fydd rhai wedi cael eu darparu. Dim ond dros dro yw'r Safbwynt Rhagarweiniol hwn a gallai newid yng ngoleuni sylwadau/deunyddiau dilynol a fydd yn cael eu darparu gan y sawl sy'n cwyno a'r darlledwr[17]: gweler paragraffau 1.28 ac 1.29 isod.

1.27 Bydd yr holl Safbwyntiau Rhagarweiniol drafft yn cael eu rhoi i banel o aelodau Bwrdd Cynnwys Ofcom[18] i gael eu barn gynghorol. Bydd y penderfyniad ynghylch Safbwynt Rhagarweiniol Ofcom yn cael ei wneud gan uwch aelod o Fwrdd Gwaith Ofcom a fydd wedi cael awdurdod dirprwyedig priodol gan y Bwrdd. Fel rheol, dyma fyddai'r sawl sy'n gyfrifol am oruchwylio'r ymchwiliad. Bydd y Safbwynt Rhagarweiniol yn cynnwys:

- crynodeb o'r gŵyn sy'n cael ei hystyried (neu rannau penodol o'r gŵyn sydd wedi cael eu hystyried) fel y nodir yn y Penderfyniad i Ystyried perthnasol;
- crynodeb o ddarnau perthnasol y rhaglen(ni) y mae'r gŵyn yn berthnasol iddynt;
- darpariaethau penodol y Cod Darlledu y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r gŵyn sy'n cael ei hystyried;
- crynodeb o ddatganiad y darlledwr o sylwadau mewn ymateb; ac
- asesiad rhagarweiniol Ofcom ynghylch a gafodd unrhyw rai o'r darpariaethau hynny eu torri a'r rhesymau dros yr asesiad hwnnw.

1.28 Bydd Ofcom wedyn yn rhoi'r Safbwynt Rhagarweiniol i'r sawl sy'n cwyno ac yn gofyn am sylwadau cyn pen 10 diwrnod gwaith. Ar ôl cael unrhyw sylwadau gan y sawl sy'n cwyno, bydd Ofcom yn rhoi'r Safbwynt Rhagarweiniol a'r sylwadau hynny i'r darlledwr, ac yn gofyn am ei sylwadau cyn pen 10 diwrnod gwaith. Mewn rhai amgylchiadau, gall Ofcom benderfynu ei bod yn briodol, yn deg ac yn angenrheidiol cynnal gwrandawiad cyn dod i benderfyniad[19] (gweler y blwch "Gwrandawiadau" isod). Pan fydd yn gwneud hynny, bydd Ofcom yn paratoi ei Safbwynt Rhagarweiniol ar ôl iddo gynnal y gwrandawiad.

1.29 Ar ôl i Ofcom gael ac ystyried sylwadau'r darlledwr a'r sawl sy'n cwyno (neu unrhyw sylwadau gan drydydd partïon perthnasol (gweler y testun perthnasol isod) am ei Safbwynt Rhagarweiniol, bydd yn gwneud ei Ddyfarniad terfynol. Os bydd Ofcom yn credu bod angen cael rhagor o wybodaeth gan y naill barti neu'r llall[20] i wneud yn siŵr ei fod yn gallu dyfarnu'n deg ac yn briodol ynghylch y gŵyn (er enghraifft, os oes anghydfod sylweddol am ffeithiau rhwng y sawl sy'n cwyno a'r darlledwr), gall Ofcom ofyn am ragor o wybodaeth o'r fath.

---

[17] gan gynnwys unrhyw drydydd parti perthnasol (gweler y blwch testun "Sylwadau gan drydydd partïon" isod).
[18] Mae'r Bwrdd Cynnwys yn bwyllgor o brif Fwrdd Ofcom a sefydlwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003. Mae'n cynnwys aelodau sydd â phrofiad helaeth o ddarlledu. Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/cymru/about-ofcom/how-ofcom-is-run/content-board
[19] Y sawl sy'n gwneud y penderfyniad terfynol fyddai'n cadeirio unrhyw wrandawiad llafar
[20] neu drydydd parti perthnasol.

1.30 Mae Ofcom yn ceisio cwblhau'r gwaith o ystyried cwynion Tegwch a Phreifatrwydd, a dyfarnu arnynt, o fewn 90 diwrnod gwaith i ystyried y gŵyn.

Gwrandawiadau

Bydd cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd sy'n cael eu gwneud i Ofcom yn cael eu hystyried naill ai mewn gwrandawiad, neu os bydd Ofcom yn meddwl bod hynny'n addas, heb wrandawiad. Fel rheol bydd Ofcom yn cynnal gwrandawiad llafar os yw'n ystyried bod angen un i sicrhau bod modd iddo ddyfarnu'n deg ac yn briodol ynghylch y gŵyn. Er enghraifft, os oes anghydfod sylweddol o ran ffeithiau rhwng y sawl sy'n cwyno a'r darlledwr. Fel rheol, bydd Ofcom yn rhoi o leiaf 15 diwrnod gwaith o rybudd o ddyddiad y gwrandawiad i'r partïon. Gellir cynnal gwrandawiadau yng Nghymru, Lloegr, Gogledd Iwerddon neu'r Alban fel sy'n briodol.

Caiff gwrandawiadau eu cynnal yn breifat a bydd pob un o'r unigolion canlynol yn cael cyfle i fod yn bresennol i roi sylwadau llafar:

(a) y sawl sy'n cwyno;

(b) y darlledwr perthnasol;

(c) y gwneuthurwr rhaglenni sy'n gyfrifol am wneud y rhaglen y mae'r gŵyn yn ei chylch (os yw'n wahanol i'r darlledwr perthnasol); ac

(d) unrhyw un arall mae Ofcom yn credu a allai helpu yn y gwrandawiad.

Caiff pob un o'r partïon ddod â rhywun arall i'r gwrandawiad (fel rheol hyd at dri unigolyn arall). Dylid rhoi eu henwau, eu cysylltiad â'r achos a disgrifiad o'r swyddogaeth maent yn bwriadu ei chyflawni yn y gwrandawiad i Ofcom, o leiaf bum niwrnod gwaith cyn y gwrandawiad. Rhaid i Ofcom hefyd gael gwybod os bydd unrhyw un sy'n dod i wrandawiad dan 16 oed.

Bydd y drefn yn y gwrandawiad yn ôl disgresiwn Ofcom. Bydd Ofcom yn ysgrifennu at y partïon cyn unrhyw wrandawiad i nodi beth fydd y drefn.[21]

Cyflwyno deunyddiau/sylwadau yn hwyr

1.31 Dylai ond pan ofynnir iddynt wneud hynny ar y camau priodol yn y Gweithdrefnau hyn y dylai partïon gyflwyno sylwadau a deunyddiau/tystiolaeth berthnasol i Ofcom. Fel rheol ni fydd Ofcom yn derbyn unrhyw sylwadau neu ddeunyddiau a gyflwynir ar ôl iddo symud ymlaen i ddrafftio ei Ddyfarniad terfynol (gweler paragraff 1.32 isod).

1.32 Ofcom fydd yn penderfynu a fydd deunyddiau o'r fath yn cael eu caniatáu. Os bydd deunyddiau nas gofynnwyd amdanynt yn cael eu caniatáu, byddant yn cael eu darparu i'r parti arall a fydd wedyn yn cael cyfle i gyflwyno sylwadau arnynt.

Sylwadau gan drydydd partïon

Mae Ofcom yn cydnabod efallai fod pobl/cyrff y gallai canlyniad ystyriaeth a dyfarniad Ofcom ynghylch cwyn effeithio arnynt yn uniongyrchol gan fod

[21] Ynghyd â manylion pwy fydd yn bresennol o Ofcom, gan gynnwys unrhyw Aelodau Anweithredol o Fwrdd Cynnwys Ofcom.

ganddynt o bosibl fuddiannau sy'n annibynnol ar ddarlledwr perthnasol y rhaglen honno (er enghraifft, cyflwynwyr, cynhyrchwyr a/neu wneuthurwyr rhaglenni annibynnol). Pryd bynnag y bo'n bosibl, dylai darlledwyr geisio ystyried a chynnwys sylwadau pobl/cyrff o'r fath yn eu cyflwyniadau er mwyn ymateb i gŵyn a chadarnhau eu bod wedi gwneud hynny wrth Ofcom.

Fodd bynnag, gall pobl/cyrff o'r fath gyflwyno sylwadau ar eu rhan eu hunain yn uniongyrchol i Ofcom mewn perthynas â chwyn y bydd Ofcom yn bwrw ymlaen i ymchwilio iddi. Mewn achos o'r fath, dylai pobl geisio cyflwyno sylwadau i Ofcom cyn gynted ag sy'n bosibl mewn ymchwiliad i gŵyn, gan nodi a yw/i ba raddau y mae eu sylwadau yn wahanol i sylwadau'r darlledwr. Bydd Ofcom yn ystyried y sylwadau hynny fel sy'n briodol ac yn cynnwys y bobl/cyrff hynny yn ei broses gwneud penderfyniadau dan y Gweithdrefnau hyn.

Bydd manylion yr holl raglenni yr ymchwilir iddyn nhw (h.y. os oes cwyn ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd wedi cael ei hystyried), yn cael eu cyhoeddi ar wefan Ofcom yn:
http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/audience-complaints/

Y Dyfarniad terfynol a chyhoeddi

1.33 Ar ôl i Ofcom gasglu ac ystyried y dystiolaeth berthnasol a'r sylwadau (ysgrifenedig/llafar) a gyflwynwyd gan y partïon, bydd Ofcom yn cwblhau ei waith yn ystyried y gŵyn drwy baratoi Dyfarniad Terfynol a fydd yn nodi a fydd y gŵyn yn cael ei chadarnhau, ddim yn cael ei chadarnhau, neu'n cael ei chadarnhau'n rhannol. Bydd pob Dyfarniad drafft yn cael ei roi i banel o aelodau Bwrdd Cynnwys Ofcom (nad ydynt wedi bod yn ymwneud â'r gwaith o baratoi'r Safbwynt Rhagarweiniol) i gael eu barn gynghorol cyn gwneud Dyfarniad terfynol. Bydd y penderfyniad a'r Dyfarniad terfynol yn cael eu gwneud gan uwch aelod o Bwyllgor Gwaith Ofcom gydag awdurdod dirprwyedig priodol gan y Bwrdd a fydd wedi goruchwylio'r gwaith o baratoi'r Dyfarniad drafft ac na fydd wedi bod yn ymwneud â'r ymchwiliad a/neu baratoi'r Penderfyniad i Ystyried a/neu'r Safbwynt Rhagarweiniol.

1.34 Cyn i Ofcom gyhoeddi ei Ddyfarniad terfynol, bydd yn rhoi copi drafft o'r Dyfarniad terfynol dan embargo i'r darlledwr a'r sawl a oedd yn cwyno, er gwybodaeth yn unig, un diwrnod gwaith cyn ei gyhoeddi.

1.35 Bydd y dyfarniadau'n cael eu cyhoeddi ym mwletin Ofcom, Broadcast and On Demand, ar ei wefan yn http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/broadcast-bulletins/

1.36 Os caiff cwyn ei chynnal neu ei chynnal yn rhannol, caiff Ofcom gyfarwyddo'r darlledwr i ddarlledu crynodeb o'i Ddyfarniad. Fel rheol, bydd Ofcom yn gwneud cyfarwyddyd o'r fath pan fydd adrannau Tegwch a/neu Breifatrwydd Cod Darlledu Ofcom wedi cael eu torri sydd wedi arwain at fuddiannau cyfreithlon rhywun sy'n cwyno yn cael eu niweidio'n ddifrifol ac sy'n galw am gyhoeddi sy'n fwy na'r hyn a gyhoeddir ym Mwletin Broadcast and On-demand Ofcom[22]. Bydd unrhyw benderfyniad i roi cyfarwyddyd yn adlewyrchu dyletswyddau Ofcom i fod yn gymesur,

[22] Ond efallai y bydd Ofcom hefyd yn rhoi cyfarwyddyd o'r fath mewn achosion eraill y mae'n credu bod cyhoeddi yn ychwanegol at gyhoeddi ym Mwletin Broadcast and On-demand yn briodol.

yn gyson ac wedi'i dargedu dim ond at yr achosion sy'n haeddu cael sylw ym marn Ofcom.

Peidio â Datgelu

1.37 Mae'n rhan hanfodol o integriti prosesau Ofcom a'i allu i ddyfarnu'n deg bod pob parti dan sylw yn glynu wrth y rheolau a'r gweithdrefnau sydd wedi cael eu cyhoeddi gan Ofcom, gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â pheidio â datgelu isod.

Peidio â Datgelu

Oni nodir yn wahanol caiff partïon cwyn (y rheini sy'n cwyno, y darlledwr, Ofcom ac unrhyw drydydd parti perthnasol) gyhoeddi'r ffaith bod cwyn wedi cael ei gwneud neu fod Ofcom wrthi'n ymchwilio i achos. Mae modd iddynt hefyd ddefnyddio gwybodaeth sydd eisoes ar gael yn gyhoeddus.

Serch hynny, ni ddylai'r partïon ddatgelu unrhyw ohebiaeth, dogfennau na deunyddiau eraill sy'n ymwneud â'r gŵyn yn ystod yr ymchwiliad.[23] Cyn penderfyniad terfynol Ofcom, bydd pwy ydy rhywun sy'n cwyno ond yn cael ei ddatgelu gan y darlledwr neu gan drydydd parti i'r rheini sydd â buddiant uniongyrchol yn y mater sy'n destun y gŵyn.

Gall methu â dilyn y gofyniad hwn olygu bod Ofcom yn rhoi'r gorau i ystyried sylwadau'r parti.
Nid yw hyn yn cyfyngu ar yr hyn y gall Ofcom ei gyhoeddi yn ei benderfyniad ar ddiwedd yr ymchwiliad.[24]

Cyfyngiadau amser

1.38 Dylai'r rheini sy'n cwyno a'r darlledwyr gofio'r cyfyngiadau amser a bennir yn y Gweithdrefnau hyn. Serch hynny, efallai fod Ofcom yn credu ei bod yn briodol (er budd tegwch a/neu er mwyn ystyried cwyn yn iawn) diwygio neu addasu'r cyfyngiadau amser a nodir yn y Gweithdrefnau hyn mewn achos penodol. Dylai unrhyw un sy'n cwyno neu unrhyw ddarlledwr y mae eisiau rhagor o amser arno roi esboniad ysgrifenedig i Ofcom ynghylch pam ei fod yn credu bod hynny'n briodol. Bydd Ofcom wedyn yn penderfynu a yw estyniad yn briodol ac yn rhoi gwybod i'r parti/partïon eraill yn unol â hynny.

Sancsiynau

1.39 Yng ngoleuni ei ddyfarniad ynghylch cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd, gall Ofcom gredu bod cyfiawnhad dros ystyried sancsiwn statudol yn erbyn y darlledwr. Os felly, bydd Ofcom yn egluro hynny yn ei Ddyfarniad a bydd y "Gweithdrefnau ar gyfer ystyried sancsiynau statudol mewn achosion o dorri amodau trwyddedau darlledu" wedyn yn berthnasol. Mae'r rhain ar gael ar wefan Ofcom yn:

Mae'n rhaid i Ofcom gyflawni dyletswyddau statudol amrywiol sy'n ymwneud â datgelu gwybodaeth (er enghraifft, dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004). Efallai y bydd yn rhaid i Ofcom ddatgelu gwybodaeth a roddir iddo fel rhan o gŵyn er mwyn cyflawni dyletswyddau o'r fath.

[24] Caiff Ofcom (wrth ymchwilio ac wrth gyhoeddi ei Ddyfarniad) ddal deunyddiau yn ôl os yw'n credu eu bod yn gyfrinachol, yn sensitif i'r farchnad neu â braint gyfreithiol, neu os yw'n rhwym wrth ddyletswyddau cyfreithiol eraill i'w diogelu rhag cael eu datgelu. Mewn achosion o'r fath, bydd y darlledwr yn cael gwybod bod deunyddiau perthnasol wedi cael eu dal yn ôl, ac yn cael y rhesymau dros hynny.

https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures.